

แนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

Guidelines for School Management in the Digital Era

¹สุนทรี วรรณไพเราะ และ ²*ทัยศิกานต์ญา เบนติยานนท์

¹Suntaree Wannapairo and ²*Thaisikarnya Bentiyanon

¹สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹Department of Education Administration, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand

²โรงเรียนวัดปะโอ (พรพิทยาคม) จังหวัดสงขลา

²Wat Pao School, Songkhla Province, Thailand

E-mail: ¹suntaree@tsu.ac.th, ²toey@ska1.go.th

Received September 16, 2023; Revised October 28, 2023; Accepted November 6, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอถึงการพัฒนานวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำนวัตกรรมการบริหารจัดการมาพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องแห่งศตวรรษที่ 21 ในยุคดิจิทัลมุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน ให้มีทักษะทางดิจิทัล สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผลการศึกษาพบว่า นวัตกรรมแนวทางการบริหารแบบ Digital Era School (G-TAPB) นั้น เป็นนวัตกรรมทางการบริหารจัดการงานสถานศึกษาของผู้นำ หรือผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถนำไปขับเคลื่อนงานต่างๆของสถานศึกษา การบริหารงานตามแนวทาง Digital Era School (G-TAPB) ประกอบด้วย 1) การบริหารงานทั่วไปดิจิทัล (General Management in Digital Era = G) 2) การบริหารงานเทคโนโลยีดิจิทัล (Technology Management in Digital Era = T) 3) การบริหารงานวิชาการแบบดิจิทัล (Academic Management in Digital Era = A) 4) การบริหารงานบุคคลแบบดิจิทัล(Personnel Management in Digital Era = P) 5) การบริหารงานงบประมาณดิจิทัล (Budget Management in Digital Era = B) นวัตกรรมนี้เป็นแนวคิดที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้า และการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์เอกสาร และหลักการบริหารการศึกษา เพื่อนำในการขับเคลื่อนองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน จากสถานการณ์ที่ผ่านมาซึ่งเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยีแห่งยุคดิจิทัล โรคระบาด COVID-19 วิธีชีวิต

โดยเฉพาะด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างมาก ผู้เขียนจึงนำเสนอแนวคิดนวัตกรรมดังกล่าวมาแบ่งปัน โดยนำเสนอลงในบทความวิชาการฉบับนี้

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; สถานศึกษา; ยุคดิจิทัล

Abstract

This article presents the development of innovation in educational institution administration. To provide guidelines for effective management of educational institutions in the digital age by bringing management innovations to develop educational institutions in line with the continuous changes of the 21st century in the digital age, aiming to develop student competencies. To have digital skills and be able to live happily in the midst of rapid change. It was found that the innovative Digital Era School Management Guidelines (G-TAPB) were an innovation in the management of educational institutions by leaders or educational institution administrators that can be used to drive various work of the educational institution Management according to the Digital Era School (G-TAPB) guidelines, consists of: 1) General Management in the Digital Era (G) 2) Technology Management in the Digital Era (T) 3) Academic Management in the Digital Era (A) 4) Personnel Management in the Digital Era (P) 5) Budget Management in the Digital Era (B). This innovation was a concept that came from research and participation in document analysis and the principles of educational administration that can help drive the organization to be efficient and effective in the present era. The past situation was one of rapid change. Both the technology of the digital age, the COVID-19 epidemic, and the way of life, especially in the area of educational administration, were very important. The author therefore presents innovative ideas to share. It is presented in this academic article.

Keywords: Management; Educational Institution; Digital Era

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาไทย เป็นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศ ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐาน มีคุณภาพ สามารถแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็น

พลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ของตน มีความรับผิดชอบ มีจิตสาธารณะ รักและภูมิใจในความเป็นไทย (คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา, 2564) ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ร่วมขับเคลื่อนระบบการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของประเทศ (ขวัญจิรา จำปา และ สุวดี อุปปินใจ, 2566) ดังเช่นแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ฉบับปรับปรุง มุ่งเน้นกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และมุ่งสู่ความเป็นเลิศ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี สอดคล้องกับภูมิทัศน์ใหม่ของโลกที่มีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580) ประกอบด้วย 6 กรอบยุทธศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ในข้อ 4.3.6 กำหนดให้มี “การสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมดิจิทัล ด้วยการพัฒนาโครงสร้างเครือข่ายด้านข้อมูล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้อง ทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว” เพื่อให้การดำรงชีวิตของประชาชนสอดคล้องกับโลกยุคดิจิทัล

ปัจจุบันโลกยุคดิจิทัล มีผลกระทบต่อชีวิตของทุกคน ทั้งด้านที่เป็นประโยชน์ในด้านบวกและด้านลบ โดยเฉพาะด้านการศึกษาเป็นส่วนที่รับผลกระทบจากโลกยุคดิจิทัลอย่างมาก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้แบบดั้งเดิม ทำให้สามารถเรียนรู้ได้ง่ายกว่าเดิมมาก อาศัยเทคโนโลยีทางการศึกษา ช่วยให้ใช้ความคิดและทักษะการใ้มากกว่าการอ่าน เขียน หรือท่องจำ เพื่อสร้างคนให้มีคุณภาพ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2560) และคุณภาพของคนในประเทศที่ดীনัยยอมมาจากกระบวนการผลิตคนให้มีคุณภาพภายใต้กระบวนการผลิตคน มาจากการบริหารจัดการ การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้สอดคล้องกับยุคสภาพในยุคดิจิทัล ซึ่งสถานศึกษาเป็นแหล่งผลิตคนให้มีคุณภาพภายใต้การบริหารจัดการสถานศึกษา ด้วยการบริหารงาน 4 ฝ่าย ตามแนวทางการกระจายอำนาจ และพัฒนาคนให้มีทักษะการทำงานที่เหมาะสมในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับความทันสมัยของเทคโนโลยี

ข้อจำกัดต่าง ๆ ในระบบการศึกษาในประเทศไทยในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ชีวิตความเป็นอยู่ และด้านการศึกษา หากมีกระบวนการในการวางแผนการทำงานร่วมกัน การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาขององค์กรอย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษา จะช่วยให้การบริหารจัดการให้มีคุณภาพ และได้รับการยอมรับในทุกด้าน (สุจิตรา โอสมถาวรวิทย์ และคณะ, 2565) และสภาพการณ์ของโลกในยุคดิจิทัลส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาโดยตรง โดยเฉพาะการบริหารจัดการสถานศึกษาภายใต้การบริหารงาน 4 ฝ่าย ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ หากผู้มีส่วนรับผิดชอบขาดความเข้าใจ และการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ได้

จัดการให้เหมาะสมก็จะส่งผลกระทบโดยตรงกับผู้เรียนจะทำให้ผู้เรียนขาดความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล

ดังนั้น การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลนั้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการดำเนินงานที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะของคน พัฒนาองค์กร พัฒนางานอย่างเป็นระบบและมีความทันสมัย เช่น การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล การบริหารงานทั่วไปในยุคดิจิทัล การบริหารงานบุคคลในยุคดิจิทัล การบริหารงานงบประมาณในยุคดิจิทัล โดยการเชื่อมโยงงานทั้ง 4 กลุ่มงาน โดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการขับเคลื่อนงานต่าง ๆ ทุกฝ่ายงานให้มีความรวดเร็ว มีทิศทางในการพัฒนา และปรับปรุงแก้ไขการบริหารกิจการของสถานศึกษา สอดคล้องกับสถานการณ์ จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่มีเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยหลักให้การศึกษาสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ รวดเร็ว และทุกคนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย ผู้เขียนจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยได้ศึกษาองค์ประกอบตามประเด็นหัวข้อดังต่อไปนี้

การบริหารจัดการสถานศึกษาสำคัญอย่างไร

การบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จำเป็นต้องส่งเสริมและพัฒนากระบวนการดำเนินงาน บริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546) ที่ได้กำหนดแนวทางการดำเนินการต่างๆ ตามพันธกิจ หรือภารกิจของสถานศึกษาทางด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไป จากการศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้มีนักวิชาการให้แนวคิด ข้อคิดเห็น ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้ดังนี้

ยุทธนา วาโยหะ (2563) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา โดยการบริหารงาน วางแผน จัดองค์การ และควบคุมการดำเนินงานตามขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ลออ วันจิว (2563) ที่ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ โดยการทำงานร่วมกันของกลุ่มคนเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตลอดจนสมาชิกในสังคมให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เช่นเดียวกับ สายเพ็ญ บุญทองแก้ว (2563) ได้กล่าวว่า การบริหารการศึกษา เป็นการดำเนินการร่วมกัน ระหว่างผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายของชุมชนในท้องถิ่นเพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทำให้เกิดความร่วมมือ และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และมีประสิทธิภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นการทำงานของบุคคลในองค์กรให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาศัยกระบวนการในการวางแผนการทำงานร่วมกัน การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาขององค์กรอย่างเป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การบริหารสถานศึกษาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสถานศึกษาอย่างไร

การศึกษาสามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้มีข้อกำหนดให้กระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปให้หน่วยงานระดับปฏิบัติงาน อันได้แก่ สถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาให้มากที่สุด จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง (2561) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ 1) การบริหารจัดการ 2) การจัดการเชิงคุณภาพด้านวิชาการ 3) การจัดระบบการเงิน และการจัดสรร ทรัพยากร 4) การส่งเสริมบุคลากรเพื่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 5) การบริหารด้านความสัมพันธ์ชุมชน ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดการบริหารและการจัดการศึกษา ประกอบไปด้วย 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งการบริหารสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการติดตาม การดำเนินงานทุกๆด้าน ประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่า ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ บุคคลสำคัญในชุมชน เป็นต้น และอนงค์ จำปาจร (2561) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารสถานศึกษามีขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ดังนี้ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารทั่วไป และ จงรักษ์ แสนแอ่น และคณะ (2563) ได้กล่าวว่า ระบบการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นโยบาย/กลยุทธ์ขององค์การ (Strategy) 2) โครงสร้างองค์การ (Structure) 3) วัฒนธรรมองค์การ (Shared Values) 4) กระบวนการและเทคโนโลยี 5) ทรัพยากรการบริหาร 6) สมรรถนะทางการบริหาร ซึ่ง หนึ่งฤทัย มั่นคง และคณะ (2562) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษาในยุค Thailand 4.0 ประกอบไปด้วยหลักการบริหาร 4M ประกอบด้วยกำลังคน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ (Materials) และการจัดการ (Management) เป็นหลักการสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษาในสถานศึกษาในยุค 4.0 จะทำให้การบริหารในสถานศึกษามีความคล่องตัวสูง และจัดการทรัพยากรการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษา ประกอบไปด้วย 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าของการพัฒนาคน พัฒนาชาติ โดยการมีส่วนร่วม และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการศึกษา ของชาติ

ยุคดิจิทัลสำคัญอย่างไร

ดิจิทัล เป็นคำทับศัพท์มาจากภาษาอังกฤษว่า Digital เป็นคำที่ใช้แสดงแทนข้อมูลตัวเลข โดยเฉพาะเลขฐานสอง โดยมีการนำเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สร้าง เก็บ และประมวลผลข้อมูลใน ลักษณะ 2 สถานะ คือ บวก (Positive) และไม่บวก (Non-Positive) ที่มีการนำเอาข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว เสียง มาจัดรูปแบบ โดยอาศัยเทคโนโลยีความเจริญก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์ สื่อสารทางออนไลน์ หรือตัวกลางที่ถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ นำเอาข้อความ กราฟิกภาพเคลื่อนไหว เสียง และวิดีโอ มาจัดการตามกระบวนการ และวิธีการผลิต โดยนำมาเชื่อมโยงกัน จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีนักวิชาการให้ แนวคิดที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) กล่าวว่า ยุค Digital 4.0 เป็นยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีอย่างครบครัน โดยมี AI และดิจิทัลแพลตฟอร์มเข้ามาเกี่ยวข้องมากขึ้น ในปัจจุบันเราเรียกว่า ยุคดิจิทัล 4.0 เป็นยุคที่ความเร็วของเทคโนโลยี และความคิดอันก้าวล้ำของมนุษย์มีแนวโน้มที่ว่า หลายสิ่งหลายอย่างอาจได้มีการพัฒนาไปได้ไกลมากขึ้น สอดคล้องกับ พระราชวร ปญญาวชิโร (เพชรไพร) (2561) กล่าวว่า ยุคดิจิทัลเป็นยุคที่มีการดำเนินงานโดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการ บริหารจัดการทรัพยากร โดยใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย ใช้สื่อสารสารสนเทศที่ทันสมัย เช่นเดียวกับ ปณิตา เกตุแก้ว (2563) ได้กล่าวว่า ยุคดิจิทัลเป็นยุคที่มีเครือข่ายเทคโนโลยี มีการ เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนกันทั้งภายในและภายนอก และ เป็นนวัตกรรมแนวเครือข่ายทางสังคม และเครือข่ายการศึกษา เครือข่ายชุมชน รวมถึงเครือข่ายด้าน เทคโนโลยี มีการนำเทคโนโลยีที่มีอยู่หลากหลายมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Subbrain (2019) ได้กล่าวว่า ยุคดิจิทัลว่า เป็นสิ่งที่โลกของเรากำลังให้ความสำคัญ โดยเฉพาะ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นมาเพื่อช่วยให้ชีวิตของผู้คนสะดวกสบายยิ่งขึ้น และสนองความ ต้องการ ของมนุษย์ในแบบใหม่

สรุปได้ว่า ยุคดิจิทัล เป็นยุคสมัยที่มีการดำเนินงานต่างๆ โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ให้มีความรวดเร็ว มีเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย โดยใช้สารสนเทศเป็นสื่อกลางใน การเชื่อมโยงภายใต้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วยระบบออนไลน์ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ของ สังคม

การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสำคัญอย่างไร

การบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นการนำแนวทาง กระบวนการต่างๆ มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษา และส่งเสริมให้ผู้เรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร สื่อการเรียนรู้ การบริการของสถานศึกษา และอุปกรณ์อื่น ๆ ได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดไว้ดังนี้

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต (2560) เสนอว่า การบริหารจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล สามารถแบ่งออกเป็น 5 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรต้องมีความยืดหยุ่นและครอบคลุมในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เชื่อมโยงกับขอบข่ายสหวิทยาการสำหรับศตวรรษที่ 21 2) ด้านกระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นวิธีการเรียนรู้เชิงนวัตกรรมโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลอย่างไร้ขีดจำกัดเพื่อสร้างทักษะการคิดในขั้นสูงและซับซ้อนมากขึ้น 3) ด้านการวัดผลประเมินผลต้องปฏิรูปแนวการวัดและประเมินผลการศึกษาในรูปแบบใหม่ที่เน้นทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 และมีความหลากหลาย 4) ด้านการพัฒนาสื่อสร้างความรู้ในการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายในการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่อย่างไร้ขีดจำกัด 5) ด้านบุคลากรมุ่งเน้นให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่นเดียวกับ สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นการขับเคลื่อนของผู้นำ ในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมต่อทิศทางของยุคสมัย เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ อนันต์ วรชิตพงศ์ (2561) ที่ได้กล่าวว่าการบริหารการศึกษา ยุคใหม่ๆ มีมาตรฐานการศึกษาสู่การสร้างคุณภาพของสถานศึกษา โดยการนำดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ามา มีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้ามาใช้เพื่อพัฒนาตนเองได้ในทุกที่ทุกเวลา และ Sahlberg (2014) ได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรการศึกษาของประเทศฟินแลนด์ในยุคปัจจุบันนั้น ถูกออกแบบให้มุ่งเน้นการสร้างทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ และสร้างศักยภาพให้ผู้เรียนสามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างเหมาะสมกับยุคดิจิทัล สอดคล้องกับ ชุติพร อร่ามเนตร (2562) ได้กล่าวว่า การศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับยุคสมัย และสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่าย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ กล้าที่จะคิดนอกกรอบหรือต่อยอดตำราเรียน มีกิจกรรมที่สนับสนุนการทำงาน แบบเป็นกลุ่มหรือทีม ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับสังคม สอดคล้องกับ ชีวิน อ่อนลออ และคณะ (2563) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีการเปลี่ยนแปลงจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และต้องสร้างความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล ด้วยการส่งเสริมความสามารถในการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม และเข้าร่วมการแข่งขันขั้นสูงท่ามกลางกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ สอดคล้องกับ นิยดา เปี่ยมพีชนะ (2563) กล่าวว่า แนวทางการจัดระบบดิจิทัลเทคโนโลยีเพื่อการบริหารของสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานทั่วไป คือ ผู้บริหารควรจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ การทำ

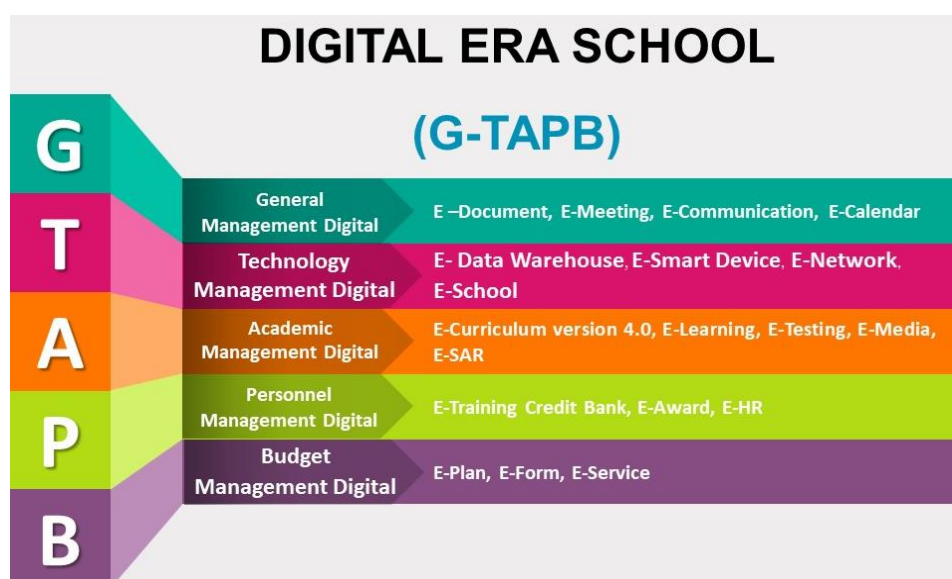
สำมะโนผู้เรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารงานบุคคลผู้บริหารควรจัดระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อวางแผนอัตรากำลังและจัดสรรบุคลากรที่เพียงพอและเหมาะสมกับลักษณะงาน ด้านการบริหารงานงบประมาณผู้บริหารควรจัดระบบ การตรวจสอบติดตาม และรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ เพื่อประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัด และคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา และด้านการบริหารงานวิชาการผู้บริหารควรจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ ด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างการเรียนรู้แบบออนไลน์กับการเรียนแบบปกติโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย และ ภาครัฐ เลิกนอกร (2563) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นแนวทางที่ผู้บริหารต้องพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรม มีการอบรมออนไลน์ เพื่อให้ครูมีความรู้ที่ทันสมัย สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มาประยุกต์ใช้ในการจัดการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ ธนวัฒน์ สุวรรณเหลา และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2565) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นการส่งเสริมและการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว นั้น สถานศึกษาทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งในด้านเศรษฐกิจการเมืองสังคมและเทคโนโลยี สอดคล้อง ปณณัฐฐา มาเชด (2565) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีแนวทางดำเนินการ ได้แก่ 1) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหาร 2) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษา 4 ฝ่าย โดยอาศัยเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นการจัดการศึกษา โดยการนำเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ หรือแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ ขององค์กร ให้สามารถเชื่อมโยง สารสนเทศทางการศึกษามาจัดการตามกระบวนการ และวิธีการมาประมวลอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ที่มีโครงข่ายทางออนไลน์มาเชื่อมสัมพันธ์กัน เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว ทุกที่และทุกเวลา โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์และยุคสมัยปัจจุบัน หรือที่เรียนกว่า ยุคดิจิทัล โดยการเชื่อมโยงงานทั้ง 4 กลุ่มงาน มาจัดกระทำให้สามารถเข้าถึง ได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา

องค์ความรู้ใหม่

จากหลักการและแนวคิดที่กล่าวมานั้น ผู้เขียนได้นำเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ หรือแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อเชื่อมโยงสารสนเทศทางการศึกษามาจัดการตามกระบวนการ และวิธีการมาประมวลอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ที่มีโครงข่ายทางออนไลน์มาเชื่อมสัมพันธ์

กัน เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา เป็นการขับเคลื่อนแนวทางการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์และยุคสมัยปัจจุบัน โดยการเชื่อมโยงงานทั้ง 4 ฝ่ายงาน และเห็นควรที่จะเพิ่มอีก 1 ฝ่ายงาน คือ การบริหารงานเทคโนโลยี รวมเป็น 5 ฝ่ายงาน มาใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เรียกว่า แนวทางการบริหารแบบ Digital Era School (G-TAPB) ประกอบไปด้วย 1) การบริหารงานทั่วไปดิจิทัล (General Management in Digital Era) 2) การบริหารงานเทคโนโลยีดิจิทัล (Technology Management in Digital Era) 3) การบริหารงานวิชาการแบบดิจิทัล (Academic Management in Digital Era) 4) การบริหารงานบุคคลแบบดิจิทัล (Personnel Management in Digital Era) 5) การบริหารงานงบประมาณดิจิทัล (Budget Management in Digital Era) โดยนำทั้ง 5 ฝ่ายงานมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผสมกับปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) การวิเคราะห์กลุ่มข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) การประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ (Cloud Computing) การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Security) อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things) มาสร้างอัลกอริทึม (Algorithm) ให้เป็นแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล Digital Era School (G-TAPB) ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 Digital Era School (G-TAPB)

จากภาพที่ 1 นวัตกรรมแนวทางการบริหารแบบ Digital Era School (G-TAPB) สามารถนำไปเป็นแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ได้ดังนี้

1. การบริหารงานทั่วไปดิจิทัล (General Management in Digital Era) เป็นงานทั่วไปของสถานศึกษา ได้แก่ งานสารบัญ งานประชุม งานประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร และหมายงานต่าง ๆ มาจัดทำให้เป็นระบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม ด้วยปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) และการวิเคราะห์

กลุ่มข้อมูลของสถานศึกษาขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) มาใช้ในการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา นำมาสร้างเป็นนวัตกรรม แพลตฟอร์มที่เอื้อต่อการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย

1) **ระบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E –Document)** เป็นระบบการรับ-ส่งหนังสือแบบออนไลน์ ช่วยให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงได้ ลดการใช้กระดาษ (Paperless) สามารถเชื่อมโยงระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ ให้สามารถตรวจสอบการรับ-ส่งหนังสืออย่างรวดเร็ว และสะดวกในการรับ-ส่งหนังสือ

2) **ระบบประชุมอิเล็กทรอนิกส์ (E-Meeting)** เป็นระบบประชุมออนไลน์ สามารถประชุมผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ทุกแพลตฟอร์ม เพื่อลดปริมาณกระดาษ ลดเอกสารการประชุม ลดเวลาในการจัดเตรียมการประชุม ลดค่าใช้จ่าย เอกสารประกอบอยู่ในระบบออนไลน์

3) **ระบบสื่อสารออนไลน์ (E-Communication)** เป็นระบบงานหลักในการเชื่อมโยงแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น TikTok, Facebook, Instagram, Line, WhatsApp, YouTube, Wiki, Twitter และ Google มารวมอยู่ในระบบเดียวกัน ช่วยให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง สามารถประชาสัมพันธ์งานของสถานศึกษาด้วยระบบออนไลน์ด้วยความรวดเร็ว

4) **ปฏิทินออนไลน์ (E-Calendar)** เป็นระบบปฏิบัติการปฏิทินการปฏิบัติงานออนไลน์ ที่ช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนสามารถเข้าถึงตารางการดำเนินงานของโรงเรียนทุกกิจกรรม เชื่อมโยงกับแหล่งเก็บข้อมูล รูปภาพต่าง ๆ ไว้ในที่เดียวกันได้ สามารถบันทึกนัดหมายและส่งข้อความเชิญประชุมหรือแจ้งเตือนผ่านทางโทรศัพท์เคลื่อนที่หากมีอินเทอร์เน็ต

2. **การบริหารงานเทคโนโลยีดิจิทัล (Technology Management in Digital Era)** เป็นฝ่ายงานที่มีแนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการ ได้แก่ งานคลังสารสนเทศ คลังสื่ออุปกรณ์ งานพัฒนาระบบโครงข่าย และคลังจัดเก็บรักษาเอกสาร มาจัดทำให้เป็นระบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม ด้วยปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) และการวิเคราะห์กลุ่มข้อมูลของสถานศึกษาขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) มาใช้ในการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา นำมาสร้างเป็นนวัตกรรมแพลตฟอร์มที่เอื้อต่อการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย

1) **คลังสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (E- Data Warehouse)** เป็นคลังจัดเก็บสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์โรงเรียน รวบรวมไฟล์เอกสาร ไฟล์หนังสือสารบรรณของทุกฝ่ายงานมาอยู่ในคลังสารบรรณ ผ่านศูนย์กลาง คือ ฝ่ายบริหารงานเทคโนโลยี เป็นฝ่ายรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง บริหารจัดการข้อมูล และจัดทำสถิติการใช้งาน

2) **คลังอุปกรณ์ (E-Smart Device)** เป็นคลังจัดเก็บอุปกรณ์ไอทีทั้งหมด มีเจ้าหน้าที่ดูแลบำรุงรักษา ส่งเสริมการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมต่อกับอุปกรณ์อื่น ๆ

3) **เครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (E- Network)** เป็นระบบสำหรับพัฒนางานเครือข่ายไร้สายทั้งหมด มีการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ให้สามารถเข้าถึงกัน พัฒนab้านหลังใหญ่เพื่อ

รวบรวมข้อมูลจากหลายๆแหล่ง เช่น TikTok, Facebook, Instagram, Line, WhatsApp, YouTube, Wiki, Twitter และ Google

4) ระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-School) เป็นระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศทุกฉบับของโรงเรียนของทุกฝ่ายงาน ด้วยระบบบริการในอากาศ เพื่อรวบรวมข้อมูลไฟล์ต่างๆ และจัดเก็บในฐานข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือ “Cloud Storage”

3. การบริหารงานวิชาการแบบดิจิทัล (Academic Management in Digital Era) เป็นฝ่ายงานที่มีแนวทางการบริหารจัดการงานวิชาการ ได้แก่ หลักสูตร สื่อการสอน การวัดผลประเมินผล การรายงานผลการดำเนินงานต่างๆ มาจัดทำให้เป็นระบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม ด้วยปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) และการวิเคราะห์กลุ่มข้อมูลของสถานศึกษาขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) นำมาสร้างเป็นนวัตกรรม แพลตฟอร์มที่เอื้อต่อการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย

1) หลักสูตรสถานศึกษาฉบับ 4.0 (E-Curriculum version 4.0) เป็นระบบเก็บและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฉบับ 4.0 ซึ่งเป็นหลักสูตรสถานศึกษายุคใหม่ ที่เน้นให้ผู้เรียนนำดิจิทัลแพลตฟอร์มมาใช้ในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีสมรรถนะการได้ใช้ สู่ Deep Learning & Creative Innovation เน้นการพัฒนาทักษะ Coding ภายใต้การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ STEM บูรณาการกับทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2) คลังสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) เป็นคลังเนื้อหา ไฟล์เอกสาร บทเรียนสำเร็จรูป สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยการฝึกอบรม (Computer Based Training: CBT) สื่อการเรียนรู้แบบออนไลน์ หรือ E-learning สามารถแชท หรือติดต่อสื่อสารแบบ Real-Time และจัดเก็บไฟล์ข้อสอบ ผลคะแนนวัดผลการเรียน มีคลังข้อสอบ (Test Bank System)

3) ระบบการสอบวัดผลแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Testing) เป็นระบบการวัดผลประเมินผล มีการสอบหรือการวัดผลการเรียน โดยเชื่อมกับคลังข้อสอบ (Test Bank System) สามารถสอบด้วยระบบออนไลน์ มีระบบการประเมินผลออนไลน์ และสามารถรู้ผลการสอบเบื้องต้นหลังจากทำข้อสอบเสร็จทันที การออกเกรด หรือผลการเรียนผ่านระบบออนไลน์

4) คลังสื่อมัลติมีเดีย (E-Media) เป็นระบบสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา มีสื่อ AI มีระบบห้องเรียนเสมือน (Virtual Classroom) มีสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์ มี E-book มีสื่อดิจิทัล หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ไฟล์ใบงาน ใบความรู้ เอกสารต่าง ๆ แหล่ง Webpage ทางการศึกษา

5) ระบบรายงานผลการดำเนินงานอิเล็กทรอนิกส์ (E-SAR) เป็นระบบงานประกันคุณภาพภายในด้วยแพลตฟอร์มออนไลน์ สามารถประเมินตนเองด้วยระบบออนไลน์ สามารถประกาศค่าเป้าหมายออนไลน์ มีแพลตฟอร์มแผนบริหารความเสี่ยง และมีระบบรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ออนไลน์เชื่อมโยงไปสู่หน่วยงานต้นสังกัด

4. การบริหารงานบุคคลดิจิทัล (Personnel Management in Digital Era) เป็นฝ่ายงานที่มีแนวทางการบริหารจัดการงานบุคคลด้วยระบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม ได้แก่ งานพัฒนาครู งานประกวดรางวัล งานบริหารบุคคล มาจัดทำให้เป็นระบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม ด้วยปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) และการวิเคราะห์กลุ่มข้อมูลของสถานศึกษาขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) มาใช้ในการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา นำมาสร้างเป็นนวัตกรรม แพลตฟอร์มที่เอื้อต่อการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย

1) ระบบพัฒนาครูอิเล็กทรอนิกส์ (E-Training Credit Bank) เป็นระบบการพัฒนาครูและบุคลากรแบบสะสมชั่วโมง (Credit Bank) ในพัฒนาตนเอง ผ่านการใช้ E-learning และระบบจัดการเรียนรู้ LMS (Learning Management System) มีระบบจัดเก็บประวัติบุคลากร ระบบทดสอบสมรรถนะของครู

2) ระบบประกวดผลงานอิเล็กทรอนิกส์ (E-Award) เป็นจัดเก็บผลงานของครู บุคลากร นักเรียน มีแฟ้มสะสมผลงานออนไลน์ของทุกคน และเชื่อมโยงแหล่งประกวดผลงานต่างๆ ของครู นักเรียน มีการจัดเก็บเกียรติบัตร รางวัลต่างๆ ในระบบโครงข่ายออนไลน์

3) ระบบบริหารบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ (E-HR) เป็นระบบการบริหารบุคคลผ่านระบบออนไลน์ เช่น ระบบบริหารงานบุคคลออนไลน์ (PMC : Personal Management Center) ระบบการวางแผนอัตรากำลังของสถานศึกษา ระบบการติดตามการดำเนินงานของบุคลากร แสดงโครงสร้างบริหารของสถานศึกษา ระบบลงชื่อการมาปฏิบัติหน้าที่ออนไลน์ด้วยระบบโครงข่ายและระบุพิกัดคลังข้อมูลการลา-มาสาย ระบบประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเลื่อนเงินเดือนด้วยระบบ (E-Recruitment) เชื่อมระบบการยื่นเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ DPA ระบบรายงานผลการปฏิบัติรายบุคคล

5. การบริหารงานงบประมาณดิจิทัล (Budget Management in Digital Era) เป็นระบบงานบริหารงบประมาณดิจิทัล ได้แก่ งานแผน แบบฟอร์มต่างๆ งานการเงิน มาจัดทำให้เป็นระบบออนไลน์ และวิเคราะห์กลุ่มข้อมูลของสถานศึกษาขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) มาใช้ในการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา นำมาสร้างเป็นนวัตกรรม แพลตฟอร์มที่เอื้อต่อการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย

1) คลังแผนพัฒนาคุณภาพ (E-Plan) เป็นระบบการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาวแบบออนไลน์ ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีระบบการจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการตามแผน และจัดเก็บข้อมูลทุกด้านขององค์กร

2) คลังแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (E-Form) เป็นระบบจัดเก็บ รวบรวมแบบฟอร์มที่เป็นเอกสารทางการเงินทุกแบบฟอร์ม โดยผู้ใช้บริการสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ตลอดเวลา และทุกที่ รวมทั้งการขออนุมัติโครงการด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ฟอร์ม และการดำเนินการทางพัสดุ สามารถอนุมัติและลงนามแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (E-Form) ได้อย่างรวดเร็ว สามารถกรอกข้อมูลในหน้าจอ

ผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อทดแทนการเขียนลงในแบบที่เป็นกระดาษ เช่น ใบเบิก ใบแจ้งซ่อม ใบขอลงทะเบียน เป็นต้น

3) ระบบการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service) เป็นระบบการบริหารงบประมาณรูปแบบออนไลน์ และจัดทำแพลตฟอร์มงานบัญชี ระบบการรายงานผลการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีออนไลน์ มีระบบจัดเก็บข้อมูลสิ่งก่อสร้าง ข้อมูลนักเรียนรายบุคคล และมีระบบสารสนเทศสำหรับการจัดสรรงบประมาณรายหัว

สรุป

จากนวัตกรรมแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษา แบบ Digital Era School (G-TAPB) ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการบริหารเพื่อใช้บริหารจัดการงานในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ภายใต้การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งนวัตกรรมแนวทางการบริหาร แบบ Digital Era School (G-TAPB) ประกอบไปด้วย 5 ฝ่ายงาน ได้แก่ 1) การบริหารงานทั่วไปดิจิทัล (General Management in Digital Era = G) ประกอบไปด้วย ระบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E -Document) ระบบประชุมอิเล็กทรอนิกส์ (E-Meeting) ระบบสื่อสารออนไลน์ (E-Communication) ปฏิทินออนไลน์ (E-Calendar) 2) การบริหารงานเทคโนโลยีดิจิทัล (Technology Management in Digital Era = T) ประกอบไปด้วย คลังสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (E- Data Warehouse) คลังอุปกรณ์ (E-Smart Device) เครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (E- Network) ระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-School) 3) การบริหารงานวิชาการแบบดิจิทัล (Academic Management in Digital Era = A) ประกอบไปด้วย หลักสูตรสถานศึกษาฉบับ 4.0 (E-Curriculum version 4.0) คลังสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning) ระบบการสอบวัดผลแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Testing) คลังสื่อมัลติมีเดีย (E-Media) ระบบรายงานผลการดำเนินงานอิเล็กทรอนิกส์ (E-SAR) 4) การบริหารงานบุคคลแบบดิจิทัล (Personnel Management in Digital Era = P) ประกอบไปด้วย ระบบพัฒนาครูอิเล็กทรอนิกส์ (E-Training Credit Bank) ระบบประกวดผลงานอิเล็กทรอนิกส์ (E-Award) ระบบบริหารบุคคลอิเล็กทรอนิกส์ (E-HR) 5) การบริหารงานงบประมาณดิจิทัล (Budget Management in Digital Era = B) ประกอบไปด้วย คลังแผนพัฒนาคุณภาพ (E-Plan) คลังแบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ (E-Form) ระบบการเงินอิเล็กทรอนิกส์ (E-Service) ทั้ง 5 องค์ประกอบนั้น เป็นสามารถยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาขององค์กรทางการศึกษา ส่งผลให้การจัดการศึกษาในประเทศมีคุณภาพตามวิสัยทัศน์ของประเทศ และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ถือเป็นแนวทางการปฏิรูประบบการศึกษาที่ถูกทาง เพราะการปฏิรูประบบการศึกษาที่ดี ต้องผลิตคนให้มีคุณภาพ มีทักษะการทำงานที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดทางการศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ ช่วยพัฒนาสังคมและพัฒนาโลกได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การศึกษาขั้นพื้นฐาน แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2560, 15 ธันวาคม). การศึกษาบนฐานโลกาภิวัตน์: กรณีการจัดการศึกษา ฮาร์วาร์ดได้. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2566, จาก <http://drdancando.com>.
- ขวัญจิรา จำปา และ สุวดี อุปปินใจ. (2566). การบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพของชุมชน. วารสาร รัชภาคย์, 17(51), 205–216.
- คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. (2564). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ชีวิน อ่อนลออ, สุชาติ บางวิเศษ, กานนท์ แสนเภา และ สวิตา อ่อนละอ. (2563). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับนักบริหารการศึกษา. วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 10(1), 108–119.
- ชูลีพร อร่ามเนตร. (2562, 18 มีนาคม). ยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0 เร็วสร้างนวัตกรรมพลเมือง เข้มแข็ง. สืบค้นเมื่อ 4 กันยายน 2566, จาก <https://www.komchadluek.net/news/edu-health/365993>.
- จงรักษ์ แสนแอ่น, ชมภูษ หุ่นาค, ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และ วรสิทธิ์ เจริญพุด. (2563). ระบบการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย: กรณีศึกษาเทศบาล เมืองแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม. *Journal of Administrative and Management Innovation*, 8(3), 78–93.
- ธนวัฒน์ สุวรรณเหลา และ พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วารสารการบริหาร นิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น, 8(8), 63–79.
- นิตดา เปี่ยมพิชนะ. (2563). แนวทางการจัดระบบดิจิทัลเทคโนโลยีเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วารสารมหาวิทยาลัยมหา มกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 10(1), 756–768.
- ปณณัฐ มาเชด. (2565). การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปณิดา เกตุแก้ว. (2563). ปัจจัยที่ความจำเป็นในการมุ่งสู่การสร้างนวัตกรรมในแนวคิดทฤษฎีการจัดการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาการจัดการนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: ดวงกลมพับลิชชิ่ง.
- พระราชวุฒ ปัญญาชิโร (เพชรโพธิ์). (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลัก สัปปุริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วารสาร บัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 6(2), 130–142.

เพ็ญจันทร์ สินธุเขต. (2560). การศึกษายุคนี้ (ยุคดิจิทัล): Thailand 4.0. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ลำปาง.

ภคพร เลิกนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬ
ขอนแก่น, 7(2), 150-166.

ล่อ วันจิ๋ว. (2563). กลยุทธ์การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 22(4),
228-239.

ยุทธนา วาโยหะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ
สถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาปัตตานี เขต 1.
สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สายเพ็ญ บุญทองแก้ว. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ
สำหรับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต
2. วารสารมหาจุฬานาครธรรม, 7(9), 96-110.

สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุจิตรา ไอสถอภีรักษ์, สาริตา เจนเข้ว่า, เสน่ห์ ฎีกาวงค์ และจันทร์ทิพย์ ทวีสินธิสุทธิ. (2565).

การบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุค. *The Journal of Pacific Institute of Management Science*
(Humanities and Social Science), 8(1), 74-84.

สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. วารสารการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(2), 934-944.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี
(พ.ศ. 2561-2580). (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ,
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

หนึ่งฤทัย มั่นคง, สหัตพงษ์ พิทอนวร, ธัญญา คุณสุข, สุทธิกานต์ รอดเรือง และ อธิ์กร วรบำรุงกุล.

(2562). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาในยุค Thailand 4.0. *Veridian*
E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and Arts), 12(2), 444-458.

อนงค์ จำปาจร. (2561). พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารรอยแก่นสารนวิชาการ, 3(2),
47-61.

อนันต์ วรดิพิพงศ์. (2561). อนาคตภาพดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน. *Veridian*
E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and Arts), 11(2), 1200-1215.

Sahlberg, P. (2014). *Finish Lessons 2.0: What Can the World Learn from Education in Finland?*. (2nd ed.). New York: Teacher College Press.

Subbrain. (2019, June 13). *Important People in Digital Era*. Retrieved from <https://www.sub-brain.com/business/important-people-in-digital-era/>